

Alarma per l'augment de l'ús de medecines alternatives en nens i adolescents

Un estudi dels EUA avisa que es duplica el consum de complementos en menors

CRISTINA SÁEZ
Barcelona

L'ús de medecines alternatives, sobretot de suplementos alimentaris i productes herbals, s'ha duplicat en nens i adolescents als Estats Units en tan sol una dècada. Segons un estudi de la Universitat d'Illinois, a Chicago (EUA), recollit a la revista *JAMA Pediatrics* aquesta setmana, una tercera part dels menors en consumeix habitualment, malgrat les recomanacions científiques i mèdiques que alerten sobre els seus potencials efectes secundaris negatius i toxicitat per als nois.

Sibé a Espanya de moment no hi ha dades oficials, el Comitè de Medicaments de l'Associació Espanyola de Pediatria adverteix que les conclusions d'aquest estudi són extrapolables al nostre país, on també es constata un increment de l'ús d'aquestes medecines naturals.

"És realment preocupant, perquè aquesta mena de suplementos i productes no han de passar els mateixos controls regulatoris de l'Agència Americana del Medicament (FDA) ni tampoc el procés d'aprovació dels fàrmacs amb recepta. Això fa que tinguem molt poca informació sobre la seva seguretat i efectivitat, sobretot en els nens", adverteix la investigadora Dima Qato, primera autora de l'estudi.

Aquesta investigació es basa en l'anàlisi de les dades procedents de l'Enquesta Nacional de Salut i Nutrició feta entre el 2003 i el 2014 als EUA, en què els participants havien de respondre a qüestionaris sobre l'ús que feien de medecines alternatives. Així, van veure que un 30% dels nens de menys de cinc anys prenen suplementos de multivitamines.

"Nosaltres hem atès nens intoxicats per vitamines que no estaven prescrites correctament", explica David Andina, pediatre d'urgències de l'hospital infantil universitari Niño Jesús de Madrid, que no ha participat en aquest estudi.

"Molta vitamina D, per exemple, pot augmentar els nivells de calci a l'organisme i això té efectes molt negatius en la salut. I una infusió d'anís, per exemple, que

JACK HOLLINGSWORTH / GETTY

L'estudi detecta un abús de vitamines en nens i melatonina per dormir en estudiants adolescents

molts pares es pensen que és natural i inòcua, donada a criatures de dos o tres mesos per tractar el còlic benigne del lactant, els pot provocar convulsions. Fa poc vam haver d'ingressar un nounat a l'UCI per aquesta raó", afegeix el pediatre.

En adolescents, en canvi, segons l'estudi de la Universitat d'Illinois de Chicago, és comú el consum de melatonina per promoure suposadament beneficis cognitius i de son. Els experts consultats per *La Vanguardia* es mostren reticents a prescriure aquesta mena de pro-

ductes a cervells en formació.

En les noies, el treball constata un augment de la ingesta d'àcid fòlic i vitamina B, que se sol publicitar per tenir propietats antidepressives. Els nois, en canvi, prenen més omega-3 i complementos per muscular. "El problema és que

tots aquests productes s'associen amb efectes secundaris cardiovasculars, com ara arrítmies", destaquen els autors del treball, que, tot i que no han investigat les causes que han propiciat l'augment del consum d'aquests productes, apunten factors com "el màrqueting directe al consumidor i la facilitat amb què es poden comprar", apunta Stacy Lindau, coautora del treball.

"No hi ha cap evidència científica que aquests suplementos aportin cap benefici i sí que hi ha proves de riscos importants per a la salut, de manera que no hi ha cap raó per la qual hagi de donar aquests productes al teu fill. Val més que et gastis els diners a oferir-los una alimentació saludable per mantenir-los sans", recomana la investigadora.

Als 5 anys, un 30% prenen suplementos de multivitamines; els adolescents fan servir omega-3 per muscular

Per Roi Piñero, membre del comitè de medicaments de l'Associació Espanyola de Pediatria, les conclusions d'aquest estudi "són un bon toc d'atenció per a tots els metges a Espanya, perquè aquí també estem constatant que cada vegada es consumeixen més aquesta mena de productes". I en aquest augment de l'ús de medecines alternatives, que engloba pràctiques sense evidència científica com ara l'homeopatia, la naturopatia o l'acupuntura, hi influeixen "les modes i el fet de creure que el que ha funcionat a la meua veïna em funcionarà a mi".

També hi influeix la idea cada vegada més estesa que són "productes naturals", i, per tant, que no poden fer mal. "És terrible. És una idea falsa que creix exponencialment. No només els farmacèutics, sinó també el personal de la sanitat pública i els herbolaris participen en el seu foment", adverteix Andina, del Niño Jesús de Madrid.

Tot i això, per Roi Piñero l'empitjorament de la qualitat medicocientífica és un dels factors clau. "Ens exigeixen veure els pacients en cinc minuts. Això ens impedeix parlar amb les famílies, plantejar-los opcions terapèutiques, cosa que va minant la confiança en el metge i va deixant el terreny adobat per a estafadors, que el que tenen és precisament temps. Cal legislar contra aquestes pseudoteràpies, però també canviar l'estructura de la medicina convencional". ●

Un de cada tres nens a Espanya rep homeopatia

■ Un de cada tres nens a Espanya fa servir homeopatia, segons els resultats preliminars d'una enquesta feta al servei d'urgències de l'hospital infantil universitari Niño Jesús de Madrid presentats a la Reunió de la Societat Espanyola d'Urgències de Pediatria (SEUP) el mes d'abril. L'enquesta, basada en 285 qüestionaris emplenats, és de moment l'únic estudi fet aquí sobre l'ús d'aquesta pseudociència en menors. D'aquesta enquesta es desprèn que un 55% dels pares consideren que l'homeopatia és efectiva,

una xifra que coincideix amb els resultats d'una enquesta del CIS en què un 50% dels espanyols diuen que hi creuen. En particular, els pares la veuen útil per tractar malalties respiratòries (44%), "augmentar defenses" (42%) i per a problemes digestius (26%). Fins i tot dos de cada deu progenitors consideren que es poden fer servir per tractar infeccions bacterianes. "El 2010 a urgències de l'hospital era molt excepcional trobar pares que donessin als seus fills homeopatia. Ara és pràcticament cada dia. Si els ho pro-

guntem, ens expliquen que els donen aquest o aquell altre producte homeopàtic", explica el pediatre David Andina, coautor d'aquesta enquesta. "El problema no és que els causi efectes secundaris, sinó que quan es dona homeopatia als fills estan deixant de donar-los el tractament que sí que necessiten i, a més, es pot endarrerir el diagnòstic de patologies greus i fins i tot mortals, com va passar amb el cas del nen italià amb otitis que va morir l'any passat quan se li va tractar la infecció amb homeopatia en lloc d'antibiòtics".